

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Дворник В. М. – перший проректор з науково-педагогічної роботи, д. мед. н., професор

Аветіков Д. С. – проректор з навчальної роботи, д. мед. н., професор

Старченко І. І. – начальник відділу з науково-педагогічної роботи та організації навчального процесу, д. мед. н., професор

Дорохова Н. Г. – керівник відділу моніторингу і контролю якості освіти

Петришина С. Г. – методист відділу моніторингу і контролю якості освіти

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Сігарчук Р. А. – перший проректор, д. іст. н., професор, професор кафедри історії України Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка

Навчальна програма курсів підвищення кваліфікації з циклу «Інноваційні технології в організації дистанційного освітнього процесу у ЗВО. Удосконалення педагогічної майстерності в системі вищої медичної освіти. Сучасні підходи до створення навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни».

Програма курсів підвищення кваліфікації з циклу призначена для науково-педагогічних (педагогічних) працівників академії.

Інформаційний обсяг навчальної програми: загальний обсяг навчальної програми становить 60 академічних годин (2 кредиту ЄКТС), з них 40 годин аудиторних (1,33 кредиту ЄКТС) і 20 годин самостійної роботи (0,67 кредиту ЄКТС), передбачених «Положенням про підвищення кваліфікації науково-педагогічних (педагогічних) працівників Української медичної стоматологічної академії».

Форма навчання: очно-дистанційна форма навчання.

Вид підвищення кваліфікації: навчання за програмою підвищення кваліфікації.

Методичне забезпечення: мультимедійні презентації і відеоматеріали, тестування.

Форма контролю: залік.

Пояснювальна записка

Підвищення кваліфікації науково-педагогічних (педагогічних) працівників здійснюється відповідно до чинних Законів України «Про вищу освіту» №1556-VII (із змінами від 02.09.2020р.) від 1 липня 2014 року, «Про освіту» № 2145-VIII (із змінами від 18.06.2020р.) від 5 вересня 2017 року, «Про наукову і науково-технічну діяльність» №848-VIII від 25 листопада 2015 року, Закону України № 2745-VIII від 6 червня 2019 року «Про фахову передвищу освіту», Положення «Про порядок реалізації права на академічну мобільність», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 579 від 12 серпня 2015 року, «Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників», затвердженого постановою № 800 Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 року, наказу МОН України №1341 від 30 жовтня 2020 року «Про затвердження Методичних рекомендацій для професійного розвитку науково-педагогічних працівників».

Підвищення кваліфікації науково-педагогічних (педагогічних) працівників академії передбачає поглиблення і розширення професійних знань, умінь, навичок, формування й розвиток компетентностей щодо виконання додаткових завдань і обов'язків у межах спеціальності, оновлення і розширення знань у науковій і науково-педагогічній діяльності, засвоєння інноваційних технологій, форм, методів і засобів навчання, набуття досвіду формування

змісту навчання з урахуванням його цільового спрямування, досвіду практичної роботи і професійної діяльності, засвоєння вимог щодо розроблення пропозицій з удосконалення освітнього процесу, впровадження у практику навчання кращих досягнень науки, техніки, здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, отримувати інформацію й оперувати нею відповідно до власних потреб і вимог сучасного високотехнологічного інформаційного суспільства.

Програма курсів підвищення кваліфікації з циклу «Інноваційні технології в організації дистанційного освітнього процесу у ЗВО. Удосконалення педагогічної майстерності в системі вищої медичної освіти. Сучасні підходи до створення навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни» ґрунтується на знаннях про сучасні тенденції розвитку освіти; особливості процесів викладання і навчання здобувачів вищої освіти; основні механізми функціонування і реалізації компетентнісної парадигми навчання; критичне і системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність застосовувати доступний інструментарій для створення власного освітнього продукту, навчатись просувати власні онлайн-курси.

Мета курсів підвищення кваліфікації науково-педагогічних (педагогічних) працівників академії з циклу «Інноваційні технології в організації дистанційного освітнього процесу у ЗВО. Удосконалення педагогічної майстерності в системі вищої медичної освіти. Сучасні підходи до створення навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни»:

- ефективного застосування інноваційних технологій в освітньому процесі відповідно до навчальних цілей;
- ознайомлення із сучасними освітніми технологіями;
- отримання знання з психології і педагогіки щодо раціональної організації освітнього (навчально-виховного) процесу;
- засвоєння практичних навичок у розв'язанні конфліктів, засобах практичного стимулювання, розробці проблемних лекцій, організації професійної педагогічної діяльності;
- здатність відстежувати й осмислювати розвиток теорії і практики методики викладання дисципліни;
- здатність аналізувати основні тенденції розвитку педагогічної діагностики та створювати моделі, тестові завдання з дисципліни;
- поглиблення теоретичних знань у галузі педагогіки і психології вищої школи, зокрема медичної, формування нових компетентностей у психолого-педагогічній і організаційно-управлінській діяльності науково-педагогічних (педагогічних) працівників академії;
- засвоєння інноваційних технологій, форм і методів навчання й виховання у вищій медичній школі;
- ознайомлення з новітніми тенденціями й інноваціями в галузі психології і педагогіки вищої медичної школи, перспективами їхнього подальшого розвитку;
- підвищення рівня педагогічної майстерності науково-педагогічного (педагогічного) працівника академії;

- вивчення передового педагогічного досвіду і методів використання інформаційних технологій в науковій, експериментальній, дослідницькій і професійній діяльності;
- удосконалення навичок застосування інноваційних технологій реалізації змісту навчання майбутніх лікарів з метою його індивідуалізації, диференціації, профілізації.

**Календарно-тематичний план лекцій і практичних занять
для слухачів курсів підвищення кваліфікації
з циклу «Інноваційні технології в організації дистанційного освітнього
процесу у ЗВО. Удосконалення педагогічної майстерності в системі вищої
медичної освіти. Сучасні підходи до створення навчально-методичного
забезпечення навчальної дисципліни»**

№ з/п	Тема лекції	Дата проведення	К-сть годин
1	Український науковий медичний текст в нормативному аспекті	01.12.2020	2
2	Педагогічне спілкування: структура, завдання, стилі. Теорія і практика безконфліктного педагогічного спілкування викладача вищої школи. Етика та доброчесність	02.12.2020	2
3	Особистість викладача вищої медичної школи. Структура професійно-педагогічної діяльності. Професійні й особистісні якості педагога-медика. Лекторська майстерність викладача вищої школи	03.12.2020	2
4	Вступ до проблематики теорії і практики дистанційного навчання. Основні категорії і поняття дистанційного навчання	04.12.2020	2
5	Організація занять у дистанційному режимі та основні складові частини організації дистанційного навчання	07.12.2020	2
6	Сучасні сервіси для організації дистанційного навчання студентів у ЗВО України	08.12.2020	2
7	Сучасний стан організації дистанційного і комбінованого навчання у медичних ЗВО України	09.12.2020	2
8	Дистанційне навчання у вищій школі Європи	10.12.2020	2
9	Навчання в мережі Інтернет, ресурси, сумісна робота. Етика та інформаційна грамотність	11.12.2020	2
10	Сучасні цифрові платформи для надання освітніх послуг: Google Classroom, Microsoft Teams	14.12.2020	2
11	Базові принципи роботи з цифровими платформами для надання освітніх послуг	15.11.2020	2
12	Основи комп'ютерної безпеки (коротко про головне). Основні правила створення мультимедійних презентацій (помилки і рекомендації)	16.12.2020	2
13	Технології і методи навчання. Виникнення і розвиток інноваційних технологій навчання	17.12.2020	2
14	Система інтенсивного електронного навчання	18.12.2020	2
15	Дослідницьке навчання	21.12.2020	2
16	Технологія проєктного навчання (метод проєктів)	22.12.2020	2

17	Правові засади використання дистанційних технологій в освітньому процесі. Алгоритм роботи з освітніми платформами. Наповнення освітнього контенту. Опанування певного компонента освітньої програми	23.12.2020	2
18	Студентоцентроване навчання і зворотній зв'язок зі студентами за умови використання дистанційних технологій навчання. Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти і контроль за нею. Soft skills – невід'ємні аспекти формування конкурентоспроможності студентів у реаліях сьогодення	24.12.2020	2
19	Використання цифрових технологій у навчальному процесі: практичні поради й особливості створення ефективного освітнього середовища	28.12.2020	2
20	Психологія медичних працівників. Лікарський обов'язок. Лікарські помилки.	29.12.2020	2
Усього			40

Стислий конспект лекцій

1. Український науковий медичний текст у нормативному аспекті.

Практичні потреби в щоденному фаховому спілкуванні, спеціальній освіті зумовлюють актуальність лінгвістичного аналізу медичного тексту щодо дотримання усталених мовних норм. Вирішення нагальних проблем підготовки висококваліфікованих НПП, медичних кадрів, формування наступної генерації українських лікарів неможливе без опанування фахового мовлення як на рівні міжнародної наукової термінології, так і на рівні медичної лексики, що має національні корені.

2. Педагогічне спілкування: структура, завдання, стилі. Теорія і практика безконфліктного педагогічного спілкування викладача вищої школи.

Педагогічне спілкування – це професійне спілкування викладача зі здобувачами вищої освіти в процесі навчання і виховання, яке має певні педагогічні функції і спрямоване на створення сприятливого психологічного клімату, оптимізацію навчальної діяльності і відносин між педагогом і студентом усередині колективу. Педагогічне спілкування – це спілкування педагога зі студентами з педагогічною метою.

3. Особистість викладача вищої медичної школи. Структура професійно-педагогічної діяльності. Професійні й особистісні якості педагога-медика. Лекторська майстерність викладача вищої школи.

Педагогічна майстерність – один із найголовніших і найважливіших компонентів підготовки сучасного викладача вищої медичної школи. До компонентів педагогічної майстерності належить високий рівень організаційної, методичної, наукової діяльності науково-педагогічного (педагогічного) працівника академії.

4. Вступ до проблематики теорії і практики дистанційного навчання. Основні категорії і поняття дистанційного навчання.

Дистанційне навчання розкриває нові обрії вищої освіти і дозволяє практично реалізувати одне з провідних соціальних завдань — забезпечити рівні права для кожної людини в сучасному освітньому просторі. Сучасне дистанційне навчання має інтегрувати психолого-педагогічні, педагогічні, інформаційні і

телекомунікаційні технології, відповідати рівню їх розробки і можливостям ефективної взаємодії у створенні дистанційного навчального середовища.

Основна роль в удосконаленні системи вищої освіти належить новим інформаційним технологіям (далі – НІТ). Це означає, що людина і суспільство постійно мають справу з новими знаннями й технологіями. Особливі надії НПП і вчені покладають на дистанційне навчання (далі – ДН), із впровадженням якого в різних закладах вищої освіти й установах постійно уточнюється і вдосконалюється термінологія ДН.

5. Організація занять у дистанційному режимі та основні складові частини організації дистанційного навчання.

Виділяються основні складові частини організації ДН, особливо: віртуальні навчальні середовища (ВНС) для організації ДН, навчальні матеріали, шляхи популяризації НПП і здобувачами вищої освіти дистанційного і комбінованого (КН) у закладах вищої освіти України й способи зв'язку між НПП і здобувачами вищої освіти під час кожного етапу розвитку ДН.

Дистанційне навчання (ДН) може повноцінно розвиватися за наявності таких його основних складових частин: 1) нормативно-правової бази; 2) контингенту здобувачів вищої освіти; 3) закладів вищої освіти, які організують дистанційне навчання; 4) кваліфікованих науково-педагогічних (педагогічних) працівників; 5) відповідної матеріально-технічної бази (апаратного і програмного забезпечення, можливості організації аудіо-і відеоконференцій) у здобувачів вищої освіти, НПП і закладу вищої освіти; 6) навчальних матеріалів; 7) популяризація ДН за допомогою друкованих видань (монографій, збірників наукових праць, посібників, журналів), проведення конференцій, засобів масової інформації.

6. Сучасні сервіси для організації дистанційного навчання студентів у ЗВО України.

Основними принципами дистанційного навчання є інтерактивна взаємодія в процесі роботи, надання здобувачам вищої освіти можливості самостійного освоєння досліджуваного матеріалу, а також консультаційний супровід у процесі дослідницької діяльності. Дистанційне навчання дає змогу навчатися на відстані. Основну роль у здійсненні дистанційного навчання відіграють сучасні сервіси, які використовуються НПП і здобувачами вищої освіти, їхні переваги і недоліки а також досвід використання сучасних сервісів для організації освітнього процесу.

7. Сучасний стан організації дистанційного і комбінованого навчання в медичних ЗВО України.

Створення якісних дистанційних курсів для навчання здобувачів вищої освіти потребує від науково-педагогічного (педагогічного) працівника академії відповідних знань і вмінь не тільки в галузі застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, але й певних навичок щодо якісного оформлення і представлення навчального матеріалу з урахуванням принципів візуалізації різноманітної інформації.

8. Дистанційне навчання у вищій школі Європи.

Вивчення розвитку дистанційного навчання у закладах вищої освіти країн Європи і Північної Америки дає можливість відстежити своєрідність

формування нової форми навчання за кордоном для адаптації чинної в Україні системи освіти до вимог, що висувуються, як наслідок дії тенденцій глобалізації, демократизації й інтеграції в освітній сфері. За останнє десятиліття у всьому світі активно створюються і розвиваються так звані академічні й корпоративні віртуальні університети, академії, інститути, факультети, коледжі, центри – тобто освітні організації, які не мають окремих приміщень, класів, лабораторій, студентських гуртожитків й інших атрибутів традиційних академічних навчальних закладів. Навчання студентів у віртуальних закладах проходить тільки через комп'ютерні мережі, наприклад, через глобальну мережу Інтернет або корпоративну мережу Інтранет.

9. Навчання в мережі Інтернет, ресурси, сумісна робота.

Інтернет – це світова інформаційна мережа, яка є одним із засобів ДН, тому її дані допомагають науково-педагогічним (педагогічним) працівникам академії і здобувачам вищої освіти створювати повну інформаційну картину з питань, що їх цікавлять. Мережа Інтернет постійно розширює свої можливості, сервіси, розміщену з її допомогою інформацію, яка є значущою з точки зору освіти. Так, сучасні засоби телекомунікації, залучені майже в усі галузі освітньої діяльності, використовуються у процесі підготовки здобувачів вищої освіти, дають можливість появи нових форм освіти, без яких стає неможливим розв'язання постійно поновлюваного спектру завдань, що висуває сучасна освіта.

10. Сучасні цифрові платформи для надання освітніх послуг: Google Classroom, Microsoft Teams.

Стрімкий розвиток техніки і технологій у сучасному суспільстві обумовлює нові стратегічні задачі щодо освіти України. До них відносяться принципово нові вимоги до якості підготовки НПП, що відповідають запитам сучасного інформаційного суспільства. Реалізація цих задач ґрунтується на впровадженні нових концепцій навчання, широкого застосування компетентнісного підходу й інформаційних технологій (ІТ).

Вміння організувати педагогічну діяльність на компетентнісних засадах (прогнозування, проектування, оцінювання тощо); конструювати і реалізувати сучасні програми навчання із використанням різноманітних методів, форм і технологій; діагностувати освітній процес і складати індивідуальні освітні маршрути для становлення здобувачів вищої освіти як особистості, громадянина, інноватора, проектувати власну програму професійно-особистісного зростання.

11. Базові принципи роботи з цифровими платформами для надання освітніх послуг.

Високий рівень розвитку інформаційно-комунікаційної компетентності (ІК-компетентності) науково-педагогічних (педагогічних) працівників академії є необхідною умовою їхньої успішної професійної діяльності в академії. Інформаційно-комунікаційна компетентність НПП уможлиблює ефективне управління освітнім процесом у навчальній діяльності. Упровадження цифрової освіти має сприяти створенню умов для оновлення форм, засобів, технологій і методів викладання дисциплін. Цифровою освітою є об'єднання різних компонентів і найсучасніших технологій завдяки використанню цифрових платформ, упровадженню нових інформаційних й освітніх технологій,

застосуванню прогресивних форм організації освітнього процесу й активних методів навчання.

12. Основи комп'ютерної безпеки (коротко про головне). Основні правила створення мультимедійних презентацій (помилки і рекомендації).

Мультимедійна презентація – це програма, яка може містити текстові матеріали, фотографії, малюнки, діаграми і графіки, слайд-шоу, звукове оформлення і дикторський супровід, відеофрагменти й анімацію, тривимірну графіку. Основною відмінністю презентацій від інших способів подання інформації є їх особлива насиченість змістом й інтерактивність.

13. Технології і методи навчання. Виникнення і розвиток інноваційних технологій навчання.

Зв'язок понять «технологія навчання», «методика», «методи», «форми» і «засоби навчання». Суть поняття «технологія навчання». Методи навчання, які забезпечують зовнішню мотивацію студентів до навчання. Методи навчання, які забезпечують внутрішню мотивацію в освітньому процесі. Аналіз можливостей зворотного зв'язку як засобу мотивації. Вимоги постіндустріального суспільства до технологій навчання. Сучасні педагогічні підходи до навчання. Сучасні психологічно орієнтовані моделі освіти. Основні варіанти інноваційних технологій навчання і їх особливості. Необхідність антропологічного підходу в освіті.

14. Система інтенсивного електронного навчання.

Суть понять «інтенсивне навчання», «електронне навчання». Теорії, покладені в основу проєктування інтенсивних технологій навчання. Теорія поетапного формування розумових дій (П. Гальперін, Н. Талізін, І. Ільєсов та ін.). Асоціативно-рефлекторна теорія навчання (С. Рубінштейн, Н. Менчинська, Д. Богоявленський, Ю. Самарін, Є. Кабанова-Меллер та ін.). Теорія змістового узагальнення (Д. Ельконін, В. Давидов, «харківсько-московська психологічна школа»). Біхевіористська теорія привчання (Е. Торндайк, Д. Уотсон, Б. Скіннер та ін.). Гештальт-теорія засвоєння (М. Вертхеймер, Г. Мюллер, В. Келер та ін.). Сугестопедія (Г. Лозанов, С. Пальчевський). Складники системи інтенсивного електронного навчання (СІЕН). Переваги застосування СІЕН. Ефективні форми навчальних занять за інтенсивного навчання. Лекція в системі інтенсивного навчання. Семінар в умовах інтенсивного навчання. Висновки щодо проєктування СІЕН.

15. Дослідницьке навчання.

Поняття технологій дослідницького навчання. Сутність технології дослідницького навчання. Чотири види діяльності студента в навчанні. Основна характеристика дослідницького навчання. Когнітивні якості, необхідні студенту для пізнання зовнішнього світу. Принципи проєктування дослідницького навчання. Програма навчання, побудована на основі принципів дослідницького навчання. Підручник дослідницького спрямування. Особливості технологій дослідницького навчання. Основна технологічна одиниця дослідницького навчання. Дослідницькі процедури. Структура діяльності студента щодо вирішення творчо-пошукових завдань. Дослідницькі уміння, якими повинні оперувати студенти. Система пізнавальних задач. Уміння студентів формулювати проблему. Узагальнена модель навчання, заснована на власному

досвіді студента. Проектування форм і методів дослідницького навчання. Методи дослідницьких занять. Технології дистанційного дослідницького навчання, засновані на телекомунікаційних формах конструювання знань. Якість навчального продукту, створеного студентами та педагогами. Порівняльний аналіз традиційного, модульного і дослідницького навчання. Висновок щодо застосування технологій дослідницького навчання.

16. Технологія проєктного навчання (метод проєктів).

Мета технології проєктного навчання. Алгоритм технології проєктного навчання і структура діяльності студента і педагога. Телекомунікаційні проєкти. Вимоги до організації проєктивної освіти.

17. Правові засади використання дистанційних технологій в освітньому процесі. Алгоритм роботи з освітніми платформами. Наповнення освітнього контенту. Опанування певного компонента освітньої програми.

Дистанційне навчання – це технологія, що базується на принципах відкритого навчання, широко використовує комп'ютерні навчальні програми різного призначення й створює за допомогою сучасних телекомунікацій інформаційне освітнє середовище для постачання навчального матеріалу і спілкування, а також методологічні і методичні проблеми їх впровадження в освітній процес ЗВО.

18. Студентоцентроване навчання і зворотній зв'язок зі студентами за умови використання дистанційних технологій навчання. Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти і контроль за нею. Soft skills – невід'ємні аспекти формування конкурентоспроможності студентів у реаліях сьогодення.

Режим дистанційного навчання, на відміну від інших технологій, передбачає здійснення освітнього процесу у режимі віддаленого доступу, що унеможливує безпосереднє спілкування НПП і здобувача вищої освіти. Відповідно, проблема забезпечення ефективного зворотного зв'язку в дистанційному навчанні набуває надзвичайного значення. Адже саме зворотний зв'язок є засобом отримання інформації, необхідної для ефективного керування дистанційним навчальним процесом. Способи формування універсальних навичок, які реалізуються у всіх сферах діяльності і стають сьогодні надзвичайно популярними, адже спрямовані на розширення особистісних та професійних компетенцій таких як креативність, інтелектуальний розвиток, критичне мислення, комунікабельність, уміння працювати в команді.

19. Використання цифрових технологій в освітньому процесі: практичні поради й особливості створення ефективного освітнього середовища

Інформаційними технологіями у навчальному процесі називають усі технології, які використовують спеціальні технічні інформаційні засоби. Комп'ютерні технології навчання пов'язані із впровадженням навчальних комп'ютерних моделей, імітаційно-моделювальних програм, дистанційного навчання з використанням можливостей Інтернет. Цей напрямок може складатися із таких видів пізнавальної діяльності: імітації експерименту, дослідницької роботи за комп'ютером, обчислювальних експериментів, телекомунікаційних навчальних проєктів.

20. Психологія медичних працівників. Лікарський обов'язок. Лікарські помилки.

Майбутній лікар повинен бути витриманою людиною, яка володіє собою у несприятливих та надзвичайних умовах, формує й удосконалює професійні навички і вміння, переймає досвід у більш кваліфікованих колег, спілкується під час проведення консиліумів, засідань медичних товариств, клінічних розборів, конференцій та ін. Лікарський обов'язок – це комплекс потреб і вимог, що регулюють відношення лікар-хворий, лікарів між собою, лікарів і суспільства. Лікарські помилки – ряд певних об'єктивних умов, які засновані на недосконалому сучасному стану медичної науки або на особливому перебігу захворювання у певної особи через брак знань і досвіду лікаря, без елементів неохайності, недбалості, професійного неучтвта.

Теми для самостійної роботи слухачів курсів підвищення кваліфікації з циклу «Інноваційні технології в організації дистанційного освітнього процесу у ЗВО. Удосконалення педагогічної майстерності в системі вищої медичної освіти. Сучасні підходи до створення навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни»

№	Тема	Кількість годин
1	Особливості професійного спілкування	2
2	Інноваційна спрямованість педагогічної діяльності	2
3	Складові професійної майстерності педагога вищої школи	2
4	Педагогічні інновації у вищій медичній школі. Симуляційне навчання	2
5	Методика підготовки, проведення й аналізу лекцій у вищій медичній школі	2
6	Інноваційні технології організації освітнього процесу у ЗВО	2
7	Теоретичні засади проєктування інноваційних технологій	2
8	Технології ефективного педагогічного спілкування і вибір засобів педагогічного впливу	2
9	Педагогічний досвід як джерело інноваційної діяльності НПП	2
10	Шляхи формування індивідуального стилю педагогічної діяльності	2
Усього		20

Використана і рекомендована література

1. Артемова Л. В. Педагогіка і методика вищої школи: Навчально-методичний посібник для викладачів, аспірантів, студентів магістратури / Любов Вікторівна Артемова. – К. : Кондор, 2008. – 272 с.
2. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи : Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання. 2-ге видання / Світлана Сергіївна Вітвицька. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 384 с. – Розділ II. Основи дидактики вищої школи. – С. 161 – 284.
3. Беляєва О. М. Педагогічна діяльність викладачів вищих медичних навчальних закладів: системний підхід / О.М. Беляєва // Імідж сучасного педагога. – 2017. – № 1 (170). – С. 33 – 36.

4. Беляєва О. М. Педагогічне мислення у структурі професійно-педагогічної компетентності викладача медичного вищого навчального закладу / О.М. Беляєва // Імідж сучасного педагога. – 2016. – № 5 (164). – С. 22 –25.
5. Гуревич Р.С. Інформаційно-комунікаційні технології в навчальному процесі: Посібник для пед. ВНЗ / Р. С. Гуревич, М. Ю. Кадемія . – Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2002. – 116 с.
6. Лігоцький А. О. Методологічні аспекти проектування сучасних освітніх систем / А. О. Лігоцький. – К.: Преса України, 1995. – 107 с.
7. Лігоцький А. О. Теоретичні основи проектування сучасних освітніх систем / А. О. Лігоцький. – К.: Техніка, 1997. – 210 с.
8. Стрельников В. Ю. Проектування дидактичної системи навчального закладу згідно вимог Болонського процесу. Навчально-методичний посібник для слухачів курсів / В. Ю. Стрельников. – Полтава: РВВ ПУСКУ, 2004. – 35 с.
9. Плєскач В. Л., Рогущина Ю. В., Кустова Н. П. Інформаційні технології та системи : Підруч. — К. : Книга, 2004. — 519 с.
10. Шевчишена О.В. Критерії сформованості самостійності мислення педагога в контексті професійної діяльності / О.В. Шевчишена // Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. Психологічні науки. – 2014. – Вип. 2. Т. 1. – С. 275 – 279.
11. Стрельников В. Ю. Критерії якості підготовки фахівців у закладах освіти / В. Ю. Стрельников // Використання технологій менеджменту якості в управлінні закладами освіти: збірник матеріалів II регіональної науково-практичної конференції (м. Тернопіль, Україна, 20 листопада 2018 року). / укладачі: Брик Р. С., Дідух Т. Г. – Тернопіль, 2019. – 93 с. – С. 73 – 79.
12. Стрельников В. Ю. Підготовка викладачів на курсах підвищення кваліфікації до впровадження системи інтенсивного навчання / В. Ю. Стрельников // Цілі сталого розвитку: глобальні та національні виміри : Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (5 – 6 квітня 2017 р.). – К. : Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2017. – 322 с. – С. 314 – 317.
13. Навчально-методичний комплекс курсів підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників із напрямку «Інноваційні навчально-виховні технології» (психолого-педагогічного спрямування) / укладачі: Н.В. Гузій, Г.О. Нестеренко, О.О. Бєслюбняк, В.В. Уліщенко; відп. ред. Г.О. Нестеренко. – К. : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2012. – 48 с.
14. Навчально-методичний комплекс курсів підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників із напрямку «Інформаційні технології у викладацькій діяльності» / укладачі : Г.В. Жабєєв, А.П. Кудін, Г.О. Нестеренко, С.М. Яшанов; відп. ред. Г.О. Нестеренко. – К. : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2012. – 38 с.
15. Антонова-Турченко О.Г. Від конфлікту до взаєморозуміння. – К. : Ін-т психології, 1992. – 36 с.
16. Коломінський Н. Л. Психологія педагогічного менеджменту : [навч. посіб. для студ. навч. закл., керівників установ освіти, психологів, педагогів] / Н. Л. Коломінський. – К.: МАУП, 1996. – 176 с.

17. Стрельніков В. Ю. Педагогічні основи забезпечення особистісного і професійного розвитку студентів засобами інноваційних технологій навчання : монографія. Полтава : РВВ ПУСКУ, 2002. – Кн. 2. – 230 с.
18. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. – К. : Либідь, 1997. – 376 с.
19. Гуревич Р. С., Кадемія М. Ю. Інформаційно-комунікаційні технології в навчальному процесі: Посібник для пед. ВНЗ. Вінниця : ДОВ «Вінниця», 2002. – 116 с.
20. Лебедик Л. В. Формування професійних компетенцій майбутніх викладачів вищої школи. Наукова спадщина академіка Івана Зязюна у вимірах сучасності і майбутнього : збірник матеріалів I Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 30-31 березня 2017 року) / ред. колегія : В. П. Андрущенко, В. Г. Кремень, Н. Г. Ничкало ; укл. Н. В. Гузій. Київ : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2017. С. 159 – 162.
21. Стрельніков В. Ю. Педагогічні основи забезпечення особистісного і професійного розвитку студентів засобами інноваційних технологій навчання : монографія. Полтава : РВВ ПУСКУ, 2002. Кн. 1. 295 с.
22. Стрельніков В. Ю. Педагогічні основи забезпечення особистісного і професійного розвитку студентів засобами інноваційних технологій навчання : монографія. Полтава : РВВ ПУСКУ, 2002. Кн. 2. 230 с.
24. Лебедик Л. В. Компетентнісний підхід у підготовці викладачів вищої школи до проектування дидактичних систем в умовах магістратури / Л. В. Лебедик // Збірник наукових праць Полтавського державного педагогічного університету імені В.Г. Короленка. – Випуск 66-67. – Наукове видання «Педагогічні науки». – Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2016. – 245 с. – С. 53 – 58.
25. Стрельніков В. Ю. Підготовка викладачів на курсах підвищення кваліфікації до впровадження системи інтенсивного навчання / В. Ю. Стрельніков // Цілі сталого розвитку: глобальні та національні виміри : Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (5 – 6 квітня 2017 р.). – К. : Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2017. – 322 с. – С. 314 – 317.